

**ΒΑΡΑΘΡΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΩΝΙΩΝ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΟ ΒΑΡΑΘΡΟ "ΨΗΣΤΡΑΚΙ"**

Από τον
ΚΑΛΟΥΣΤ ΠΑΡΑΓΚΑΜΙΑΝ

Στο άρθρο αυτό γίνεται η παρουσίαση του σπουδαιότερου, από αισθητικής πλευράς, βαράθρου της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. Οι σπηλαιολογικές έρευνες του Τοπικού Τμήματος Κρήτης της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας συνεχίζονται στην περιοχή με σημαντικά αποτελέσματα (Παραγκαμιάν, 1992, Νάθενας, 1992).

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την οικογένεια Ελένης και Μανώλη Νάθενα για την θερμή φιλοξενία που μας παρέχουν στην διάρκεια των αποστολών.

Ιστορικό εξερεύνησης: Την πληροφορία για το βαράθρο μας έδωσε ο κ. Μανώλης Νάθενας ο οποίος και συνόδεψε την πρώτη αποστολή ως την είσοδό του. Η αποστολή απαρτιζόταν από τα μέλη του τμήματος Γιάννη Νάθενα και Σταύρο Πατραμάνη οι οποίοι το εξερεύνησαν σε βάθος 40 μ. στις 25.10.1989. Ακολούθησαν ακόμη δύο αποστολές στις οποίες συμμετείχε και ο γράφων. Η δεύτερη αποστολή έγινε στις 26.11.1989. Χαρτογραφήθηκε ο πρώτος όροφος και σταμάτησε η εξερεύνηση σε βάθος 60 μ. περίπου λόγω έλλειψης σχοινογιού. Στις 20.1.1990, αφού μας εστάλη εξοπλισμός από τα κεντρικά της Ε.Σ.Ε. μπορέσαμε να ολοκληρώσουμε την εξερεύνηση και χαρτογράφηση του βαράθρου.

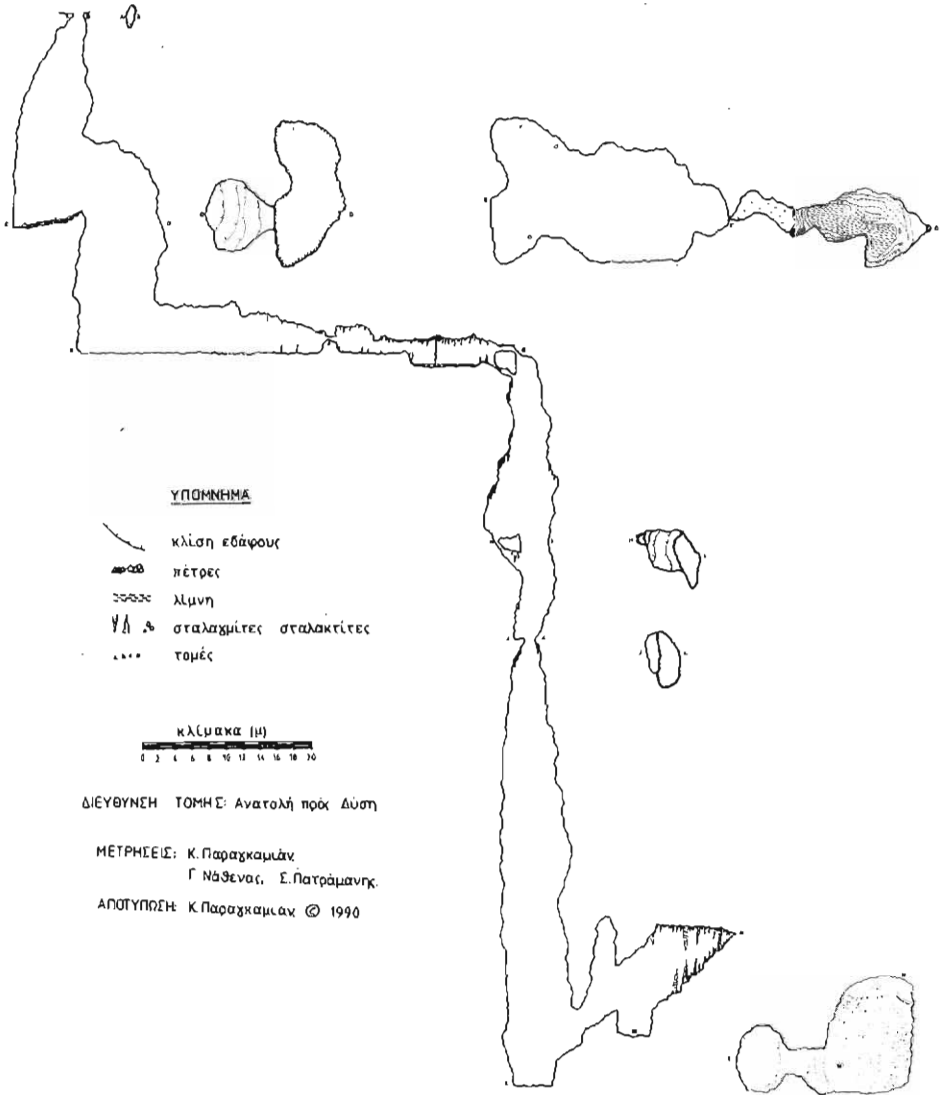
Προσπέλαση: Το βαράθρο βρίσκεται ΝΝΔ των Γωνιών. Από τις Γωνιές, παίρνοντας τον δρόμο που οδηγεί στον υποσταθμό του Ο.Τ.Ε., μετά από 15 χλμ. φτάνουμε στο Λακκί της Κακαριδίας. Ανεβαίνοντας, πρὸς Β τη λαγκαδιά του βουνού, μετά από πορεία 20 περίπου λεπτών φτάνουμε στο βαράθρο. Τα τοπώνυμα των γύρω από τον τάφο περιοχών είναι: Ανατολικά τα "Αρκαλερά του Ψηστρακίου", νότια ο "Πίσω Λαγγός της Συκιάς", δυτικά η "Βρύση της Συκιάς" και βόρεια "Του Κοταφού το Πρνάρι" και "Τα Βορεινά του Ψηστρακίου". Το τοπώνυμο, απ' όπου πήρε το όνομά του το βαράθρο, οφείλεται σε ένα κοίλωμα που χρησιμοποιούσαν οι βοσκοί για να ψησουν κρέας και να μαγειρέψουν. Το κοίλωμα αυτό είναι απόλυτα προστατευμένο από τους βόρειους ανέμους που συχνά πνέουν στην περιοχή.

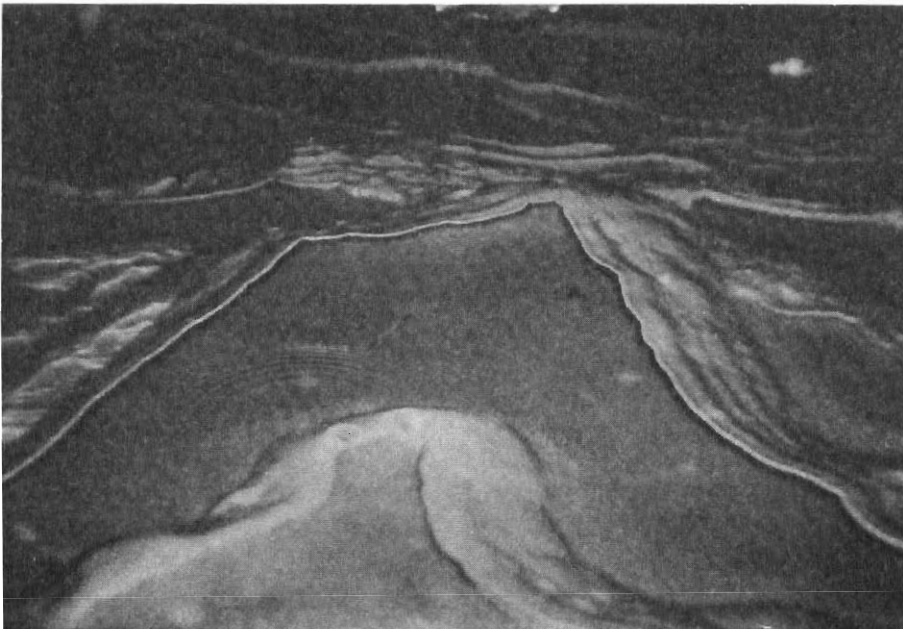
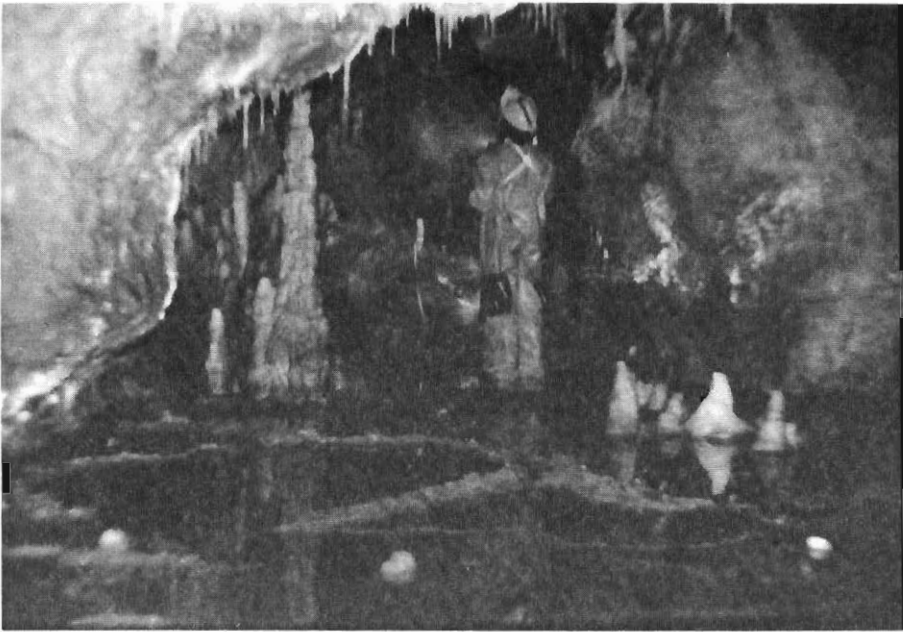
Το βαράθρο: Η είσοδος του βαράθρου είναι μακρόστενη, με διαστάσεις 3 x 1,5 μ. Μετά από κατακόρυφη κατάβαση 25 μ. υπάρχει πατάρι διαστάσεων 8 x 8 μ. το οποίο είναι γεμάτο πέτρες. Ακολουθεί κατακόρυφη κατάβαση 16 μ. που οδηγεί σε αίθουσα μήκους 28 μ. με μέσο φάρδος 14 μ. και μέσο ύψος 5 μ. που προχωρά από Α πρὸς Δ. Το

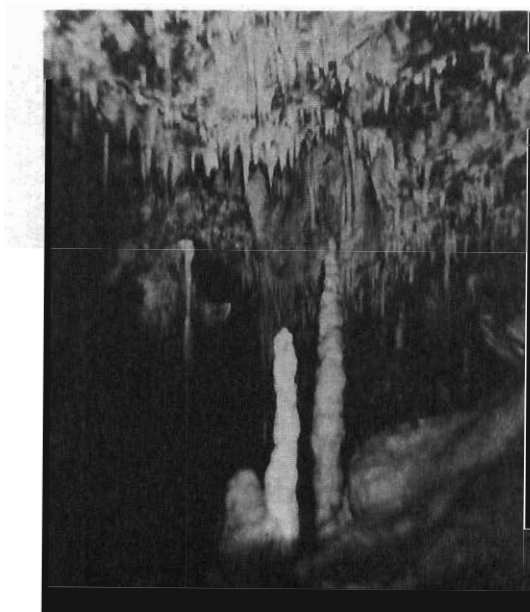
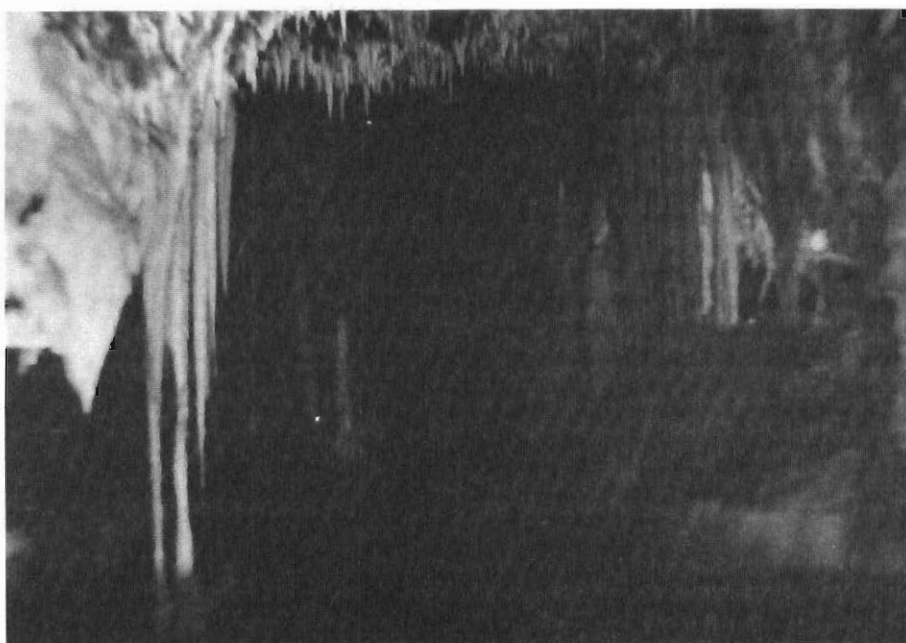
*The pothole "Psistraki" at Gonies, Malevizion, Crete
by K. Paragamian*

ΒΑΡΑΘΡΟ: ΨΗΤΡΑΚΙ (ΤΟ)

κοινότητα Γωνιών, επαρχία Μαλεβιζίου
Κρήτη

δάπεδο είναι αργιλώδες. Στο Δ μέρος της αρχίζουν να εμφανίζονται σταλαγματικοί σχηματισμοί, κυρίως γκούρ.

Από ένα στενό πέρασμα, περνάμε στην επόμενη αίθουσα που προχωρά στην ίδια κατεύθυνση με βαθμιαία ανάπτυξη των σταλαγματικών σχηματισμών. Έχει μήκος 50 περίπου μ. Το δάπεδο του ανατολικού της τμήματος είχε νερό βάθους 5 εκ. Το δυτικό της τμήμα καλύπτεται κυρίως από μικρή λίμνη μήκους 10 μ., μέσου πλάτους 3 μ. και μέγιστου βάθους 1,5 μ. Η αίθουσα αυτή είναι καταστόλιστη. Πλήθος σταλαγματιών και σταλακτιτών ξεπηδούν από την οροφή, το δάπεδο, αλλά και τα τοιχώματα σε απίστευτη ποικιλία μορφών και χρωμάτων. Στην δυτική πλευρά της λίμνης, υπάρχει τρύπα από την οποία φεύγουν τα νερά όταν υπερχειλίζει. Στο δυτικό μέρος της αίθουσας, υπήρχε τρύπα μικρών διαστάσεων την οποία διευρύνουμε λίγο. Οι διαστάσεις της είναι 0,8 x 0,5 μ. Ακολουθεί κατακόρυφη κατάβαση 90 μ. Στα 22 μ. της κατάβασης υπάρχει πατάρι διαστάσεων 3 x 4μ. Ακόμη ένα, διαστάσεων 1,5 x 4 μ. υπάρχει μετά 12 μ. Το δάπεδο του βεράθρου σ' αυτό το σημείο είναι γεμάτο πέτρες. Ανεβαίνοντας προς τα δυτικά, σε κλίση 40° φτάνουμε στην τελευταία αίθουσα που έχει διαστάσεις 14 x 13 μ. Και η αίθουσα αυτή όπως και η προηγούμενη είναι καταστόλιστη.

Η θερμοκρασία ήταν 13°C ενώ η υγρασία 95%. Το υψόμετρο είναι 900 μ. Το συνολικό βάθος του βεράθρου είναι 130 μ. ενώ το συνολικό του μήκος 90 μ.

ABSTRACT

In this article we provide the description of the most beautiful pothole has been so far explored in village Gonies district. It was explored and mapped during three expeditions on 10.25.1989, 11.26.1989 and 1.20.1990.

It is situated SSE of Gonies village. A road is leading to "Lakki Kakaridas" SSE of Gonies (15 km). After a 20 min climb on the mountain-side on the north we reach the so called Psistraki locality where the pothole is situated (Alt. 900 m).

The total depth is 130 m in three pitches (23 m, 17 m and 90 m respectively). There are three major chambers of 90 m total length. The last two are full of stalagmites and stalactites in various shapes and colors. There is a small lake in the second chamber (10 x 3 m). The temperature was 13°C and the relative humidity 95%.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παραγκαμιάν Κ. (1992): Βεράθρα στην περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. *Δελτίο Ε.Σ.Ε.*, XX (υπό εκτύπωση).
Νάθενας Ι. (1992): Βεράθρα στην περιοχή της Κοινότητας Γωνιών Μαλεβιζίου Κρήτης. *Δελτίο Ε.Σ.Ε.*, XX (υπό εκτύπωση).